
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

УДК 657:631.1

ББК 65.052

Бондарчук Н.В., Васильєва Л.М.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Дніпропетровський державний аграрно- економічний
університет,
Міністерство освіти і науки країни,
кафедра обліку, аудиту та управління фінансово-
економічною безпекою,
49600, м. Дніпропетровськ, вул.С. Єфремова, 25,
тел.: 0675657022,
e-mail: bondarchuk-n@mail.ru

Анотація Стаття спрямована на дослідження обліково-аналітичного забезпечення дебіторської заборгованості в сільськогосподарських підприємствах. Метою даної статті є комплексне дослідження теоретико-методичних положень щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення дебіторської заборгованості в сільськогосподарських підприємствах. Визначено, що сільськогосподарські підприємства повинні постійно здійснювати моніторинг наявності та погашення дебіторської заборгованості. Такий постійний моніторинг управління дебіторською заборгованістю дозволяє не тільки ефективно розподіляти фінансові потоки, але й успішно прогнозувати основні зміни, уникати великої кількості проблем та підвищувати рівень конкурентоспроможності підприємств на сучасному ринку.

Встановлено, що на величину дебіторської заборгованості підприємств впливає цілий ряд факторів, а саме: якість аналізу дебіторської заборгованості та послідовність у використанні його результатів, платіжна дисципліна покупців і загальний економічний стан галузей, до яких вони належать, система розрахунків, яка застосовується на підприємстві, умови договорів з контрагентами, умови розрахунків з покупцями та замовниками та інші.

Розглянуто документи, в яких ведеться облік дебіторської заборгованості. Встановлено, що сучасна обліково-аналітична система дебіторської заборгованості не завжди надає повну, неупереджену облікову інформацію для проведення аналізу дебіторської заборгованості сільськогосподарських підприємств. Для забезпечення своєчасності та повноти обліку наявної дебіторської заборгованості запропоновано сільськогосподарським підприємствам використовувати такий реєстр аналітичного обліку, як «Аналітична картка обліку договорів».

Ключові слова: облік, дебіторська заборгованість, поточна дебіторська заборгованість, обліково-аналітичне забезпечення.

Bondarchuk N.V., Vasilyeva L.M.

REGISTRATION-ANALYTICAL MAINTENANCE OF RECEIVABLES IN THE AGRICULTURAL ENTERPRISES

Dnipropetrovsk State Agrarian and Economic University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of accounting, audit and management of
financial and economic security,
S. Ephremov str., 25, Dnipropetrovsk,
49600, Ukraine,
tel.: 0675657022,
e-mail: bondarchuk-na@mail.ru

Abstract. The article is devoted to the research of the registration-analytical maintenance of receivables in the agricultural enterprises. The purpose of this article is comprehensive research of theoretical and methodical positions for improving the registration-analytical maintenance of receivables in the agricultural enterprises. Definitely agricultural enterprises have to constantly monitor of the availability and repayment the receivable. Such the permanent control monitoring of receivables allows not only affectively distribute financial flows, but and successfully predict major changes, avoid a lot of problems and raise the level of competitiveness in today's market.

It was found that an amount of receivables of organizations is influenced by a number of factors, namely: quality analysis of receivables and the consistency in the use of its results, customer payment discipline and the general economic situation of the branches to which they relate, the settlement system which is used in the enterprise, the conditions of contracts with contracting parties; the conditions of settlements with buyers and customers and other.

The documents which kept the record of the accounts receivable have been considered.

It is ascertained, that modern accounting and analytical system of accounts receivable does not always provide full, unbiased account information for the analysis of receivables agricultural enterprises. In order to ensure the timeliness and completeness of the records existing receivables suggested to agricultural enterprises use the analytical register «Analytical card of account contracts».

Key words: accounting, receivables, current receivables, registration-analytical maintenance.

Вступ. В ході господарської діяльності аграрні підприємства вступають у розрахунки з іншими підприємствами, особами. Отже, як економічна категорія, дебіторська заборгованість стосується всіх аспектів фінансово-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства. Саме дебіторська заборгованість здійснює прямий і непрямий вплив на існуючий грошовий потік від реалізації продукції, рівень доходності, а також впливає на фінансовий стан підприємства. Саме тому питанням обліково-аналітичного забезпечення наявності дебіторської заборгованості має бути приділено особливої уваги, зокрема це стосується особливостей формування, якості та структури дебіторської заборгованості.

Проведений аналіз досліджень і публікацій свідчить про проведені ґрунтовні дослідження з питань обліково-аналітичного забезпечення дебіторської заборгованості на підприємствах. Зокрема питаннями обліково-аналітичного забезпечення дебіторської заборгованості займалися такі вчені – економісти, як: Береза С.Л., Бутинець Ф.Ф., Гарасим П.М., Городянська Л.В., Малюга Н.М., Палюх С.М., Г.В. Нашкерська, Н.В. Секіріна, Р.М. Іванчук, О.А. Іванчук, Т.П. Головченко, І.М. Кукса.

Постановка завдання. Метою даної статті є комплексне дослідження теоретико-методичних положень щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення дебіторської заборгованості в сільськогосподарських підприємствах.

Результати. Враховуючи особливу роль, яку виконує дебіторська заборгованість в процесі управління економічною діяльністю, сільськогосподарські підприємства повинні постійно здійснювати моніторинг наявності та погашення дебіторської заборгованості. Такий постійний моніторинг управління дебіторською заборгованістю дозволяє не тільки ефективно розподіляти фінансові потоки, але й успішно прогнозувати основні зміни, уникнути великої кількості проблем та підвищити рівень конкурентоспроможності підприємств на сучасному ринку.

Особливістю визнання поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги є те, що вона визнається одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт чи послуг. Таким чином, для визнання поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги необхідно, щоб виконувалися критерії визнання доходу (ПБО 15, п. 8):

- покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [7].

На рівень дебіторської заборгованості впливають як внутрішні так і зовнішні фактори (рис. 1).

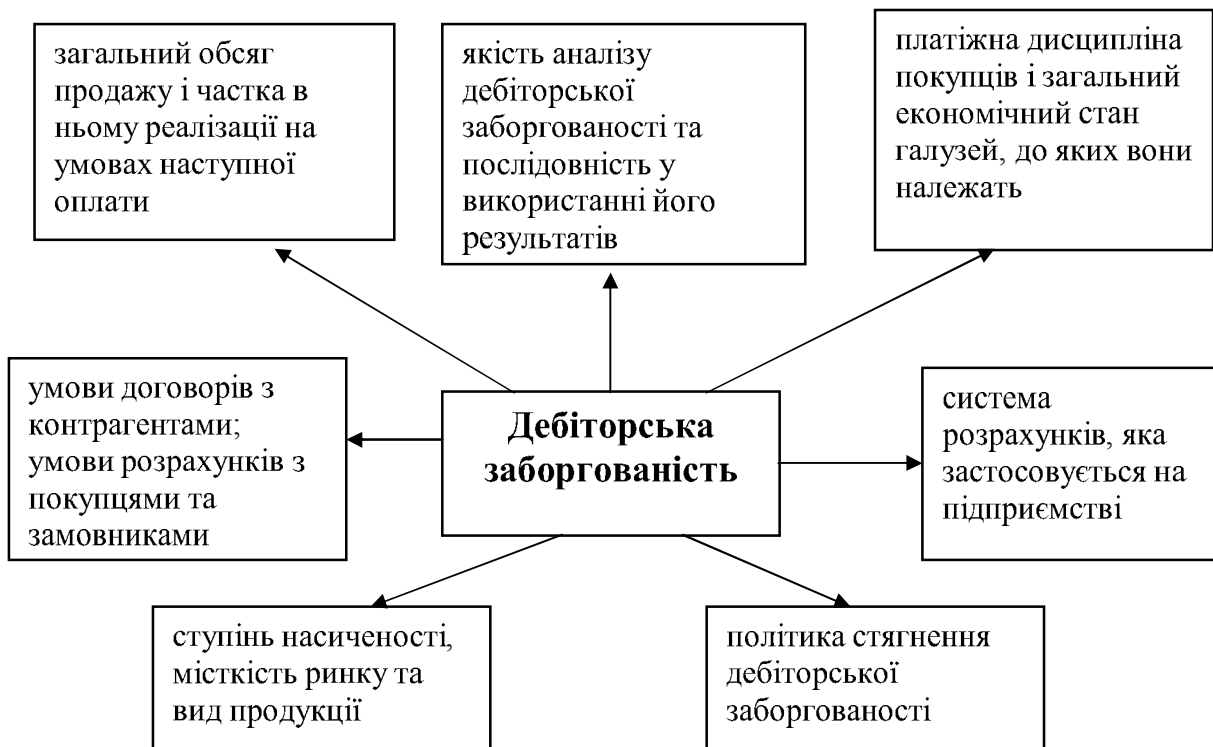

Рис. 1. Фактори, що впливають на величину дебіторської заборгованості

Кірейцев Г.Г. до зовнішніх факторів відносить: вид продукції, що виробляється; обсяг ринку, ступінь насиченості ринку; рівень інфляції, стан розрахунків у країні [3].

До внутрішніх факторів відносять: обсяг реалізації робіт та послуг на підприємстві; загальна динаміка дебіторської заборгованості на підприємстві; наявність та розмір простроченої заборгованості; виваженість кредитної політики підприємства [3].

Момент передачі ризиків й вигод, пов'язаних з правом власності на продукцію, товари, роботи, послуги визначається на основі вивчення угоди поставки продукції (товару, послуг), яка укладена між підприємством та покупцем існуючих операцій.

Таким чином, утворення дебіторської заборгованості обумовлено наявністю договірних відносин і тимчасовим розривом між комерційною угодою та її оплатою. Реалізація продукції, робіт, послуг спочатку перетворюється в дебіторську заборгованість, потім погашається й приймає форму коштів (або інших активів).

Дебіторська заборгованість є важливою складовою частиною оборотного капіталу, а, отже, дебіторська заборгованість є однією з різновидів активів підприємства, що може бути реалізований, переданий, вимінаний на майно, продукцію,

результатом виконання робіт або надання послуг. Як актив дебіторська заборгованість має три істотних характеристики: 1) являє собою ресурси, якими управляє господарюючий суб'єкт; 2) втілює майбутню вигоду, що забезпечує приріст коштів; 3) права на вигоду або потенційні послуги повинні бути законними або мати юридичний доказ можливості їхнього одержання (наприклад, договір купівлі продажу, що підтверджує факт виникнення у покупця перед продавцем зобов'язання з приводу оплати предмета договору). Таким чином, під дебіторською заборгованістю варто розуміти тимчасове відволікання коштів та інших ресурсів з обороту підприємства за підсумками фінансово-господарських відносин з фізичними або юридичними особами.

Дебіторська заборгованість займає значну частку в структурі балансу сільськогосподарських підприємств, тому актуальним є вивчення джерел її виникнення. Виникнення дебіторської заборгованості являє собою об'єктивний процес господарської діяльності будь-якого підприємства. На відміну від виробничих запасів і незавершеного виробництва, які складно різко змінити шляхом прийняття того чи іншого рішення, дебіторська заборгованість практично повністю залежить від політики підприємства щодо покупців і продукції, від конкретних рішень, прийнятих керівництвом підприємства.

Як відзначає Белозерцев В. під дебіторською заборгованістю слід розуміти грошове вираження результату вимушеної або заздалегідь запланованої господарсько-економічної операції кредитного характеру з контрагентами (юридичними або фізичними особами), що мала місце у минулому та борг за неї може бути достовірно визначений, узгоджений з контрагентом та сплачений підприємству у майбутньому, а в поточний момент відображений у балансі підприємства як актив [1].

До документів, що характеризують виникнення, склад і наявність дебіторської заборгованості відносять: договори з відповідними додатками про поставку товарів, виконання робіт, надання послуг; рахунки-фактури; платіжні документи; акти, накладні, що свідчать про відвантаження товарів, виконанні робіт, наданні послуг [3].

Таким чином, утворення дебіторської заборгованості обумовлено наявністю договірних відносин і тимчасовим розривом між комерційною угодою та її оплатою. Реалізація продукції, робіт, послуг спочатку перетворюється у дебіторську заборгованість, потім погашається й приймає форму коштів (або інших активів).

Дебіторська заборгованість залежно від строків її погашення, а також виходячи з вимог складання бухгалтерської звітності поділяється на короткострокову й довгострокову [2]. Строк погашення короткострокової дебіторської заборгованості становить протягом дванадцяти місяців з моменту її виникнення, а строк погашення довгострокової - перевищує дванадцять місяців з моменту її виникнення.

За характером утворення дебіторську заборгованість доцільно поділяти на нормальну й невиправдану. При цьому до нормальної заборгованості підприємства можна віднести таку, що обумовлена ходом виконання виробничої програми підприємства, а також діючими формами розрахунків (прикладом такої заборгованості може бути заборгованість по пред'явлених претензіях, заборгованість підзвітних осіб, тощо).

У свою чергу, невиправданою дебіторською заборгованістю вважається та, що виникла в результаті порушення розрахункової й фінансової дисципліни, існуючих недоліків у веденні бухгалтерського обліку, погіршення контролю за відпуском матеріальних цінностей та, як наслідок, виникнення нестач і розкрадань.

Для цілей аналізу, дебіторську заборгованість умовно можна поділити на нормальну й прострочену. До нормальної заборгованості відносять заборгованість за відвантажені товари, роботи, послуги, строк оплати яких ще не настав, але право власності вже перейшло до покупця або постачальника (підрядника, виконавця), або

перерахований аванс за поставку товарів (виконання робіт, надання послуг). Заборгованість за товари, роботи, послуги, не оплачені у встановлений договором строк, являє собою прострочену дебіторську заборгованість, яка, залежно від розміру та значення для підприємства, може мати істотні несприятливі наслідки.

Прострочена дебіторська заборгованість, у свою чергу, може бути сумнівною та безнадійною.

Сумнівна та безнадійна заборгованість має серйозні негативні наслідки для будь-якого підприємства, оскільки впливає на її фінансовий результат, стан, платоспроможність. Відповідно наявність існування таких негативних наслідків спричиняє необхідність грамотного збору, реєстрації й узагальнення інформації про дебіторську заборгованість у цілому, тобто грамотного її обліку [1].

З позиції управління дебіторська заборгованість має неоднозначну природу. З одного боку, «нормальне» зростання дебіторської заборгованості свідчить про збільшення потенційних доходів і підвищення ліквідності. З іншого боку, не всякий розмір дебіторської заборгованості є прийнятним для підприємства, тому що зростання не виправданої дебіторської заборгованості може призвести також до втрати ліквідності.

Згідно даних Міністерства статистики України значну частину в активах сільськогосподарських підприємств України займає дебіторська заборгованість (22,8 % у 2008 р., 29,2 % у 2010 р., 30,8 % у 2012 р., 31,6 % у 2013 р., 39,1 % у 2014 р.), майже половину якої складає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (рис. 1) [8, 9, 10].

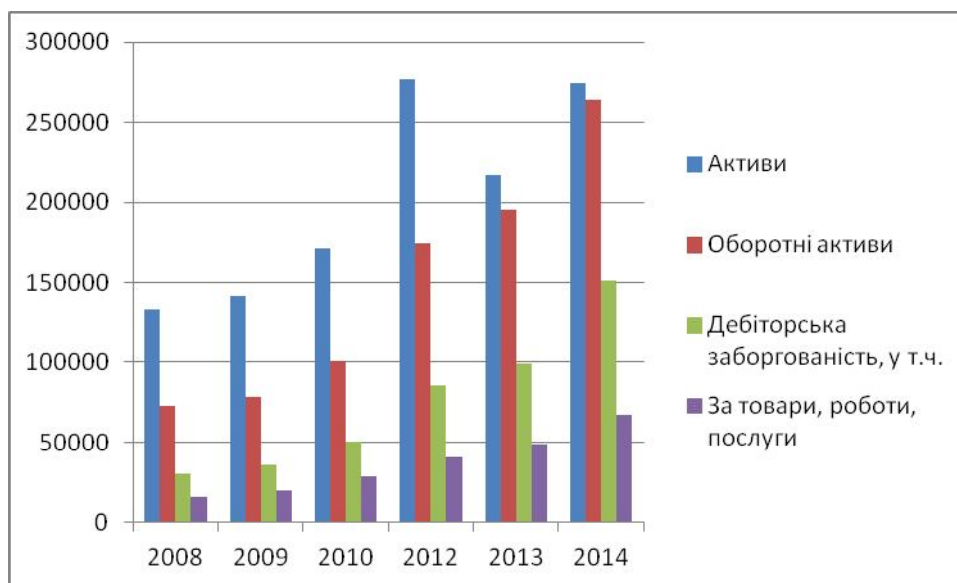

Рис. 1. Дебіторська заборгованість в активах сільськогосподарських підприємств

Проаналізувавши стан дебіторської заборгованості в активах підприємств за останній період можна зробити висновок, що в дебіторській заборгованості приховані значні резерви для підвищення ефективності господарської діяльності суб'єкта господарювання та його результатів (табл. 1).

Як свідчать дані таблиці, частка дебіторської заборгованості в активах підприємства за досліджуваний період зростає і у 2014 році склала 39%, що на 16,23 % більше ніж у 2008 році [8, 9, 10]. Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах підприємства у 2014 році становить 57 %. Отже, можна зробити висновок, що

наявність у підприємств дебіторської заборгованості спричиняє істотний вплив на всі основні результативно-фінансові показники підприємства.

Таблиця 1

Частка дебіторської заборгованості в активах сільськогосподарського підприємства

Показник	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Частка дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги в загальній її сумі	0,5251	0,5436	0,5729	0,4810	0,4896	0,4439
частка дебіторської заборгованості в активах підприємства	0,2283	0,2544	0,2923	0,3085	0,3159	0,3906
частка дебіторської заборгованості в оборотних активах підприємства	0,4179	0,4591	0,4968	0,4883	0,5072	0,5729
Частка дебіторської заборгованості за товари, роботи послуги в активах підприємства	0,1199	0,1383	0,1674	0,1484	0,1547	0,1734
Частка дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги в оборотних активах підприємства	0,2194	0,2496	0,2846	0,2349	0,2483	0,2543

Таким чином, можна зробити висновок, що наявна дебіторська заборгованість, як важлива складова оборотних активів, впливає на основні показники результативності діяльності підприємства. При цьому різке збільшення дебіторської заборгованості та її частки в поточних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства відносно покупців, і, як наслідок, може призвести до нестачі коштів для погашення своїх власних поточних зобов'язань. Все це впливає на рівень платоспроможності економічного суб'єкта. Це свідчить про високе значення дебіторської заборгованості та її істотний вплив на стан сільськогосподарських підприємств, що вказує на необхідність правильного та грамотного ведення її обліку.

З метою отримання інформації про існуючу дебіторську заборгованість необхідно налагодити обліково-аналітичне забезпечення дебіторської заборгованості. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість” (далі – П(С)БО 10) [6]. Крім того, при відображенні в обліку та фінансовій звітності дебіторської заборгованості необхідно враховувати вимоги інших П(С)БО:

- НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”,
- П(С)БО 14 “Оренда”,
- П(С)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”,
- П(С)БО 23 “Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін”, а також Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо: існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума.

Для відображення в обліку дебіторської заборгованості застосовують такі основні рахунки (табл. 2) [5]

Таблиця 2

Інформаційне забезпечення операцій з обліку дебіторської заборгованості в сільськогосподарських підприємствах

Вид дебіторської заборгованості (рахунок)	Первинні документи	Облікові реєстри
18 «Довгострокова дебіторська заборгованість» (заборгованість за майно, що передано в оренду, розрахунки за допомогою векселів)	Заборгованість за майно, що передано в оренду; договір про фінансову оренду; акт приймання-передачі об'єкта фінансової оренди; розрахунок бухгалтерії розміру амортизації (при передачі основних засобів у фінансову оренду); бухгалтерська довідка (переведення довгострокової дебіторської заборгованості у поточну; сплачені авансом орендні платежі); розрахунок орендної плати. Розрахунки за допомогою векселів: прибуткові касові ордери; платіжне доручення; розрахунковий чек (виписка банку); бухгалтерська довідка (розрахунок); акт списання втрачених векселів.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку одержаних і виданих авансів 3.1.с. – г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.
36 «Розрахунки з покупцями і замовниками»	Договір, товарно-транспортна накладна, рахунок – фактура, приймальна квитанція, акт звіряння розрахунків, бухгалтерська довідка (отримання від покупців авансів у погашення дебіторської заборгованості); платіжне доручення (зведене платіжне доручення); виписка банку; розрахунковий чек; вексель; прибутковий касовий ордер (готівкові розрахунки); квитанція (на підприємствах зв'язку); розрахунок курсових різниць.	Журнал-ордер № 6с. – г. Відомість аналітичного обліку по рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»
371 «Розрахунки за виданими авансами»	Укладений договір на поставку продукції, товарів, робіт, послуг; укладений договір з підрядними будівельними організаціями; товарно-транспортні накладні (якщо аванси видають товарами, матеріалами та ін.); бухгалтерська довідка.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.
372 «Розрахунки з підзвітними особами»	Авансовий звіт, прибутковий та видатковий касові ордери, накладна	Журнал – ордер № 3-А с.-г.

373 «Розрахунки за нарахованими доходами»	Розрахунок дивідендів, відсотків; видатковий касовий ордер; платіжна відомість.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.
374 «Розрахунки за претензіями»	Комерційні акти; акти взаємозвірки; рішення суду; виставлена претензія; платіжне доручення; виписки банку; розрахунковий чек; прибутковий касовий ордер.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.
375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	Акт; інвентаризаційний опис; порівняльні відомості результатів інвентаризації; прибутковий касовий ордер; виписка банку; бухгалтерська довідка (у разі віднесення в рахунок оплати праці); рішення суду; рішення керівництва підприємства.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.
376 «Розрахунки за позиками членам кредитних спілок»	Договір; видатковий касовий ордер; платіжна відомість.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.
377 «Розрахунки з різними дебіторами»	Доручення-зобов'язання про утримання з оплати праці суми чергових платежів (при купівлі працівником підприємства товарів у кредит); кредитний договір; накладна на видачу форменого одягу; відомість на продаж акцій; розрахунок розподілу доходів; рішення суду; виписка банку; витяг з протоколу спеціалізованого аукціону (оприбуткування акцій); відомість підписки на акції; прибуткові касові ордери; накладні (якщо внески в статутний капітал здійснюють матеріальними цінностями); розрахунок нарахування дивідендів; платіжні доручення.	Журнал – ордер № 3-Б с.-г. Відомість аналітичного обліку розрахунків з іншими дебіторами 3.2. с.-г.

Дебетове сальдо за наведеними рахунками на певну дату становить суму дебіторської заборгованості підприємства на таку дату.

Крім того, для обліку дебіторської заборгованості використовується позабалансовий рахунок 071 «Списана дебіторська заборгованість». На цьому рахунку обліковується списана дебіторська заборгованість протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у разі зміни майнового стану боржника.

Дебіторська заборгованість остаточно списується з позабалансового рахунку 071 після вирішення питання щодо визнання винних осіб або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості.

Сучасна обліково-аналітична система дебіторської заборгованості не завжди надає повну, неупереджену облікову інформацію для проведення аналізу дебіторської заборгованості сільськогосподарських підприємств.

Для забезпечення своєчасності та повноти обліку наявної дебіторської заборгованості пропонуємо сільськогосподарським підприємствам використовувати документ «Аналітична картка обліку договорів». У даному документі запропоновано вести облік договорів та наводити всю необхідну інформацію для проведення якісного та ефективного аналізу дебіторської заборгованості (табл. 3).

Таблиця 3

Аналітична картка обліку договорів

Покупець	Дата укладання договору	Предмет договору	Обсяг продажу, т	Сума, тис. грн	Дата та номер рахунку	№ рахунку	№ рахунку - фактури	Дата відвантаження

Продовження таблиці 3

Дата оплати за договором	Період відстрочки, дні	Аванс, тис. грн	Дата фактичної оплати	Погашення заборгованості		Кількість днів прострочки	Штрафи
				Сума, тис. грн	%		

Аналіз дебіторської заборгованості в сільськогосподарських підприємствах проводиться на основі традиційного підходу, який включає в себе визначення динаміки та структури дебіторської заборгованості, вивчається структура за періодами її виникнення, а також показується рух такої заборгованості. Але в сучасних умовах цієї інформації недостатньо для аналізу та розробки конкретних заходів.

З метою ефективного управління дебіторською заборгованістю пропонуємо наступне:

- 1) створення відповідної комісії з управління дебіторською заборгованістю;
- 2) проведення постійного моніторингу дебіторської заборгованості;
- 3) аналіз дебіторської заборгованості у попередньому періоду;
- 4) розробка плану управління дебіторською заборгованістю та визначення допустимої величини портфеля дебіторської заборгованості;
- 5) побудова ефективних систем контролю за рухом і своєчасною оплатою дебіторської заборгованості.

Висновки. Дебіторська заборгованість займає значну частку в структурі балансу сільськогосподарських підприємств, тому актуальним питанням є дослідження джерел її виникнення. Саме обліково-аналітична система дебіторської заборгованості надає інформацію про факти виникнення дебіторської заборгованості, прогнозу інформацію про формування сум дебіторської заборгованості та дозволяє оцінити ступінь ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Для забезпечення своєчасності та повноти обліку наявної дебіторської заборгованості запропоновано сільськогосподарським підприємствам використовувати документ «Аналітична картка обліку договорів», в якому наводити всю необхідну інформацію для проведення якісного та ефективного аналізу дебіторської заборгованості.

1. Белозерцев В. Щодо товарного кредиту та дебіторської заборгованості на підприємстві / В. Белозерцев // Економіст. – 2009. – №11. – С. 23–28.
2. Бондарчук Н.В., Теоретико-методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості/ Н.В. Бондарчук, Л.М. Васільєва// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2016. – Вип.16. – Ч.1. – С. 135–138
3. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент / за ред. проф. Г. Г.Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2002. – 469 с.
4. Наказ Міністерства аграрної політики «Про затвердження спеціалізованих форм реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств та методичних рекомендацій щодо їх застосування» № 390 від 04.06.2009 р. [Електронний ресурс]. / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу:
5. Пінчук Т.А. Організаційно-методичні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / Т.А. Пінчук, Т.В. Шрам <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3453>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» Наказ МФУ № 246 від 20.10.99 // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Дохід» Наказ МФУ № 246 від 29.11.99 // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
8. Статистичний збірник «Діяльність підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності у 2008 р.» ; за ред. І.М. Жука. – Сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Статистичний збірник «Діяльність суб'єктів господарювання у 2010 р.»; за ред. І.М. Жука. – Сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Статистичний збірник «Діяльність суб'єктів господарювання у 2014 р.» ; за ред. М.С. Кузнецової. – Сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

References

1. Byelozertsev, V. "Commercial credit and receivables the company." *Economist* 11 (2009):23-28. Print.
2. Bondarchuk, N.V. "Theoretical and methodological foundations bookkee account receivable." *Scientific Bulletin of Kherson State University. A series of "Economics* 16.1 (2016): 135-38. Print.
3. Kireytsev, G. *Financial management*. Kiev TSUL, 2002. Print.
4. The Verkhovna Rada of Ukraine. The Order of Agrarian Policy " On approval of forms of registers specialized journal-order form of accounting for farms and guidelines for their application" Web. 16 May 2016. <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>>.
5. Pinchuk, T.A. "Organizational and methodological problems of accounting receivable management system now." *Effective Economic* 10 (2014). Web. 16.May 2016.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine. The order of Ministry of Finance of Ukraine "Regulations (standard) accounting 10 "Receivables" Web. 16 May 2016. <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>>.
7. The Verkhovna Rada of Ukraine. The order of Ministry of Finance of Ukraine "Regulation (Standard) "Income" Web. 16 May 2016. <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>>.
8. State Statistics Service of Ukraine. *Activities of enterprises*. Web. 16 May 2016. <[www.ukrstat.gov.ua/businesses in 2008](http://www.ukrstat.gov.ua/businesses_in_2008)>.
9. State Statistics Service of Ukraine. *The activities of economic entities in 2010*. Web. 16 May 2016. <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.
10. State Statistics Service of Ukraine. *The activities of economic entities in 2014*. Web. 16 May 2016. <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.

Рецензенти:

Приходько І.П. – держ упр, професор, зав. кафедри обліку, аудиту та управління фінансово-економічною безпекою Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету;

Васильєва Н.К. – д.е.н., професор, зав. кафедри інформаційних систем і технологій Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету.

УДК 657.42

ББК 65.052.9(4Укр)2-145.711

Кафка С. М.

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ОБЛІКУ

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і аудиту,
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15,
тел.: 0342-72-71-17,
e-mail: Kafka@i.ua

Анотація. Досліджено підходи науковців України до обліку необоротних активів та критичний аналіз проблемних питань, вирішення яких ними розроблено, визначено ті, які й сьогодні вимагають додаткового доопрацювання: класифікація необоротних активів для цілей обліку. Запропоновано уніфікований підхід до класифікації необоротних активів з метою відображення інформації про них у системі бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних потреб користувачів фінансових звітів щодо управління необоротними активами підприємства.

Ключові слова: необоротні активи, основні засоби, облік, оцінка, класифікація необоротних активів.

Kafka S.M.

THE PROBLEMS OF FIXED ASSETS CLASSIFICATION FOR ACCOUNTING

Ivano-Frankivsk National Technical
University of Oil and Gas,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Accounting and Audit,
Karpatska Str., 15, Ivano-Frankivsk,
6019, Ukraine,
tel.: 0342-72-71-17,
e-mail: Kafka@i.ua

Abstract. This article provides a critical analysis of research in accounting of fixed assets; the basic issues of fixed assets accounting that have been developed by the Ukrainian scientists during 1999-2016